

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНО ПОМАГАЛО/СКРИПТА „ОТПОРНОСТ НА РАСТЕНИЈАТА” ОД ПРОФ. Д-Р ИЛИЈА КАРОВ, ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” - ШТИП

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Земјоделски факултет, бр. 1302-76/8 од 14.3.2018 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Раде Русевски, редовен професор на Факултет за земјоделски науки и храна при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје и
- Проф. д-р Петре Ташкоски, редовен професор на Научниот институт за тутун во Прилеп при Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Рецензентската комисија во горенаведениот состав по добивањето и деталното прегледување на материјалот го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Насловот на ракописот е „Отпорност на растенијата“, предметот е со наслов Отпорност на растенијата, се слуша во VII семестар како изборен предмет со фонд на часови 2+1+1. Материјалот кој е опфатен во ракописот е во согласност со наставната програма по предметот Отпорност на растенијата и ја опфаќа наставната материја за студиската програма за којашто е наменет.

Податоци за обемот на ракописот: Материјалот е презентираан на 230 страници, А₁ формат, со нормален проред во 100 тематски поглавја и неколку потпоглавја и содржи 5 табели и 8 слики.

Обемот на ракописот по содржина целосно ги исполнува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракопис со ист наслов не е објавен во Република Македонија и претставува прв учебник по предметот Отпорност на растенијата.

Краток опис на содржината

Вовед, во него се опишани општите податоци за отпорноста на растенијата. Од 100 поглавја изнесени во овој ракопис ќе бидат презентирани само неколку од нив.

Во првото поглавје *Значење на имунитетот во растителната патологија* е опишано значењето на отпорноста на растенијата спрема најважните патогени габи, кои нанесуваат големи штети како во директно намалување на приносот по единица површина така и во намалување на квалитетот на земјоделските производи.

Отпорност на растенијата кон патогените. Во ова поглавје се опишани видовите на отпорност на растенијата кон патогените, опишан е вроден (природен) и стекнат имунитет. Вродениот имунитет (отпорност) може да биде пасивна отпорност и активна отпорност. Понатаму авторот ја опишува вертикалната или специфична и хоризонталната или општа отпорност.

Во четвртото поглавје се изнесени генетските основи на отпорноста на растенијата и е образложена теоријата „ген за ген“ отпорност и неговата примена во соодветните испитувања. Понатаму, во континуитет авторот ја објаснува инфективната и неинфективната имунизација на растенијата.

Во поглавјето *Поим за фитоценологијата како научно насочување* се дава образложение на фитоценологијата како наука и нејзината улога во проучување отпорноста на растенијата.

Во поглавјето *Елицитори на заштитните реакции* е објаснета улогата на елициторите кои предизвикуваат одбранбени реакции во растенијата кон стресови и кон инфекции. Посебно е разјаснета улогата на ендогените и егзогените елицитори.

Во десеттото поглавје е прикажана локалната и систематски стекнатата отпорност, како и генетиката на отпорност. Во 11. и во 12. поглавје се дадени примери за отпорноста на растенијата спрема бактерии и вируси, како и за отпорноста на оризот спрема *Rugicurlaria oгузае* со геномите, со посебен осврт на индуцираната отпорност, хоризонталната отпорност или полската отпорност на оризот.

Во тринаесеттото поглавје *Значење и методи на пренос на генетски код на растенијата* сите начини на манипулација со геномите припаѓаат на областите од генетскиот инженеринг и биотехнологија. Објаснет е концептот на ДНК на која се сместени наследните информации во форма на гени. Условите за трансфер на гени, индиректниот и директниот трансфер на гени, како и проблемите што може да настанат при трансфер на гените.

Во континуитет на ракописот авторот објаснува за феноменот на отпорност, молекуларната селекција, концептот на програмирано умирање на клетките кои потекнуваат од растенијата.

Ракописот завршува со поглавјето *Патометрија*. Тоа е термин во растителната патологија со кој се оценува отпорноста на растенијата и начинот на одредување на штетите коишто ги причинуваат болестите на растенијата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Комисијата во состав: проф. д-р Раде Русевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје и проф. д-р Петре Ташкоски, редовен професор на Научен институт за тутун - Прилеп при Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола, констатираа дека ракописот за учебното помагало - скрипта „Отпорност на растенијата“, пријавен од авторот проф. д-р Илија Каров е напишан според наставната програма за студентите од студиската програма **Фитомедицина** на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Учебното помагало ќе им биде од голема корист на студентите за совладување на наставните содржини од споменатиот предмет, а ќе може да го користат и други научни и стручни работници од пошироката јавност.

Врз основа на напред изнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип да го прифати рецензираниот ракопис за **учебното помагало „ОТПОРНОСТ НА РАСТЕНИЈАТА“** од авторот проф. д-р Илија Каров и истиот да го одобри како **учебно помагало**, а воедно и да им предложи на органите на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип за негово соодветно издавање.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Раде Русевски, редовен професор, с.р.
Д-р Петре Ташкоски, редовен професор, с.р.